

#### 12.1.2 İslam medeniyetinde bilim ve düşüncenin gelişim sürecini değerlendirir.

1. İslam medeniyetinde bilimsel süreci başlatan ilmi çalışmalar öncelikle vahiy ile oluşmaya başlamıştır. Kur'an ve sünnetin ilme, bilgiye ve öğrenmeye teşvik eden buyrukları, Müslümanların başta dinî ilimler olmak üzere insanlığın faydasına olan her türlü bilgiye yönelmelerine vesile olmuştur. İslam bilim tarihinde öncelikle dinin iki ana kaynağı olan Kur'an ve sünnetin anlaşılması ve yorumlanmasına odaklanmış bir ilmi faaliyetin olduğu görülmektedir.

**Bu parçada bahsedilen ilim dallarından biri değildir?**

- A) Hadis
- B) Fıkıh
- C) Tefsir
- D) Kelam
- E) Coğrafya

2. İlk tercüme çalışmaları Emeviler Dönemi'nde başlamış, 750 yılından 900 yılına kadar sürmüştür. Bu dönemde Sanskritçe, Pehleviçe, Yunanca ve Süryaniceden eserler tercüme edilmiştir. Bu amaçla Abbasi Halifesi Me'mun, Bağdat'ta kütüphane, akademi ve tercüme bürosundan oluşan bir müesseseye kurmuştur.

**Aşağıdakilerden hangisi parçada bahsedilen müesseseye olabilir?**

- A) Beytül-hikme
- B) Medrese
- C) Mescit
- D) Daru'l-kurra
- E) Daru'l-hadis

3. Fârâbî'nin bilimler sınıflandırmasından anlaşılacağı üzere, Müslümanlar 10. yüzyılda tüm bilim dallarında eserler vermiş ve teknoloji ile iç içe olmuşlardır. İslam dünyasında 7. yüzyılda başlayan ilim ve düşünce gelişimi 10. yüzyılda tam manasıyla zirveye ulaşmıştır. Daha sonra dünya bilimine yön verecek konuma gelmiş, yaklaşık 500 yıl bilim ve düşünce tarihinde egemenliğini sürdürmüştür.

**Bu parçadan aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılabilir?**

- A) Müslümanlar bilimin gelişmesinde önemli bir role sahiptir.
- B) Müslümanlar bilimin gerilemesine neden olmuşlardır.
- C) Fârâbî bilimleri sınıflandırmayı denemiş ancak başarılı olamamıştır.
- D) İslam dünyası 7. yüzyılda zirveye ulaşarak gelişimini tamamlamıştır.
- E) Bilim ve düşünce tarihi Batı medeniyetinin egemenliğinde kendini geliştirmiştir.

4. Müslümanlar arasında ilim dalları o kadar çeşitlenmiştir ki bu ilim dallarının tasnifini yapmak üzere eserler yazılmaya başlanmıştır. Birbirinden farklı olarak çok sayıda sınıflandırma yapan âlimler arasında en önemlileri şunlardır: "..."

**Aşağıdaki âlimlerden hangisi bahsedilen kişilerden biri değildir?**

- A) Fârâbî
- B) Gazzâlî
- C) Kâtip Çelebi
- D) Taşköprizade
- E) Eflatun



- Öğretmenlerimiz öğrencileri ile paylaşabilir.
- Sadece öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz kullanımına sunulmaktadır.
- Herhangi bir site ya da kitapta yayınlanmasına (isim belirtilse dahi) izin verilmemektedir.
- Bu dokümanın tüm yayın hakları mikailokumus.com'a aittir.

5. İnanan insan açısından ilmin en önemli sorularından biri şudur: "Allah gökleri ve yeri nasıl yönetmektedir?" Buna bağlı bir diğer soru da şudur: "İnsan zihni acaba Allah'ın gökleri ve yeri nasıl yönettiğini kavrayabilir mi?" Bu soruların cevapları Kur'an'da şöyle verilmektedir:

**Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu cevaplardan biri olamaz?**

A) "...Allah'ın yarattığı her bir nesne üzerinde ve kendi ecellerinin yaklaşmış olabileceği hususunda hiç kafa yormadılar mı? Ona değilse hangi söze inanacaklar?" (A'râf suresi, 185. ayet)

B) "Yedi göğü ve yerden de onların benzerlerini yaratan Allah'tır. Allah'ın gücünün her şeye yettiğini ve yine Allah'ın ilminin her şeyi kuşattığını bilirsiniz diye O'nun buyruğu gelip, bunlar arasında (bütün evrende) sürekli gerçekleşir." (Talâk suresi, 12. ayet)

C) "Eğer onlar Allah'a, peygambere ve ona indirilene iman ediyor olsalardı o inkârcıları dost edinmezlerdi; fakat onların birçoğu yoldan çıkmışlardır." (Mâide suresi, 81. ayet)

D) "...Güneşi, ayı ve yıldızları emrine boyun eğmiş durumda yaratan Allah'tır. Bilesiniz ki, halk da emir de (yaratma ve yönetme) yalnız O'na aittir. Âlemlerin Rabbi olan Allah yüceler yücesidir." (A'râf suresi, 54. ayet)

E) "O, göklerin ve yerin eşsiz-örneksiz yaratıcısıdır; bir şeyin olmasını dilediğinde ona 'ol!' der, hemen oluverir." (Bakara suresi, 117. ayet)

6. İslam dünyasındaki bilimsel gelişmeler, etrafındaki diğer kültür ve medeniyetleri de etkilemiştir. Özellikle Batı medeniyeti Endülüs Emevileri'nin bilimsel birikiminden çokça istifade etmiştir. Hatta Batı'nın Fârâbî, İbn-i Rüşd gibi İslam düşünürleri olmaksızın Eflatun, Sokrat gibi Antik düşünürlerle bağ kurması mümkün değildir.

**Bu parçadan aşağıdaki ifadelerden hangisi çıkarılabilir?**

A) Batı medeniyeti İslam medeniyetini etkileyerek bilim alanında kendini çok geliştirmiştir.

B) İslam medeniyeti Batı medeniyetinin gelişmesinde bir paya sahip değildir.

C) Endülüs Emevi Devleti İslam medeniyetinin en gelişmiş ve ileri seviye ulaşmış bir devletidir.

D) Batı medeniyeti ve bugünkü modern bilim ve teknolojinin temelleri ile gelişimini, İslam bilim ve medeniyetine borçludur.

E) Fârâbî ve İbn-i Rüşd Batı medeniyetinin önde gelen düşünürleri arasındadır.